

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Honore, Dignis Vel Indignis, Jvste Vel Inivste, Deo
Semper Jvstissimo, Dato, Negato, Violato**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

Capvt VI. Deum iustè beatos, in cælo, gloria & honore; in terris autem gratia & iustitia coronasse; nec sine magnis caussis hominibus gloriæ appetitum reliquisse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48689)

tum Martinum dixisse: *Maiorem sibi virtutem ante Episcopatum fuisse, quam postea: cum duos ante suscitauerit mortuos, postea solum unum.* Hæc Thomas Cantipratensis. Qui ibidem hunc capiti vigesimo epilogum apponit: *His narratis, non ambigo, quod bonum opus desiderat, qui Episcopatum desiderat: sed tamen qui non præesse desiderat, sed prodesse. Et utinam multi tales! Si ergo confusionem & opprobrium æterna pœna effugere volueris, cum Prælati prouidis & perfectis lassos & oberrantes prosequere, ne per tuam negligentiam, aut duritiam depereant, vel exemplum.*

dial. 2. de vita S. Martini Thom. Cantipr. lib. 2. Apum. c. 20. §. 3.

Vide infra cap. 9. §. 3. & seq.

CAPVT VI.

Deum iuste beatos, in celo, gloriâ & honore; in terris autem gratiâ & iustitiâ coronasse; nec sine magnis causis hominibus gloria appetitum reliquisse.

§. I.

Quid sit, & quanti facienda Gloria celestis?

*R*ebus ita constitutis, facile cuique est cernere, duplex esse honoris atque gloriæ genus. Vnus enim

E 4

honor

honor cælestis, à solo Deo est; alter vel à Deo solo, vel etiam ab hominibus in terris exhibetur: ille æternus, iste cum tempore, fortunâ, vitâ fugiens. Atque hic rursus vel verus, vel vanus; quorum iste semper illicitè, ille autem aliquando bene, aliquando contra rectæ rationis normam appetitur. Esse honorem cælestem, qui à solo Deo hominibus impenditur, beatitudo demonstrat nunquam desitura, quæ quia summè facit excellentes, summi quoque honoris & gloriæ est fundamentum. Nihil enim maius, aut honorificentius de homine dici potest, quàm eum esse beatum, hoc est, ad finem ultimum perfectionemque suam peruenisse. Quamquam enim beatitudo in hoc excellentiæ testimonio non consistat, quod est in honorante, qui reuerentiam exhibet honorato, adeoq; extra honoratum, cum beatitudo in ipso esse beato debeat; tamen beatitudinem consequitur honor, & gloria. Ob quam connexionem, in diuinis litteris, plerumq; cælestis gloriæ nomine exprimitur ipsa beatitudo, quæ à nemine, nisi à beatissimo Deo conferri potest. Et vtrique summè honorat Deus, quem beatitudine dignû

Psal. 138. *indicat. De quo honore ait Psalmista: *Mibi**

antem

*autē nimis honorificati sunt amici tui Deus, nimis confortatus est principatus eorum; ita confortatus, ut eripi illis numquam possit. Quam iustē Deus Sanctos suos hoc honore coronet, sæpe etiam in hac vita fit perspicuum; planē tamen ac plenē, in ultimo Mundi iudicio, omnibus innotescet. Ita- 1. Cor. 4.
que nolite ante tempus iudicare, quoadusq; ve- 5.
niat Dominus, ait Apostolus, qui & illumi-
nabit abscondita tenebrarum, & manifestabit
consilia cordium: & tunc laus erit unicuiq; à
Deo. Neque enim amici tantū, aut bene-
dicti, seruiq; fideles vocabuntur Sancti, sed
etiam peculiariter eorum merita virtutesq;
recensebuntur, quando dicetur: Esurivi Matth 25.
enim, & dedistis mihi manducare: sitivi, & 35.
dedistis mihi bibere: hospes eram, & collegistis
me: nudus, & cooperuistis me: infirmus, &
visitastis me: in carcere eram, & venistis ad me.
Quantō magis recensebuntur opera maio-
ra fortitudinis & charitatis? ut tunc omnia
vulnera & tormenta, quæ ob Dei nomen
sustinuerunt martyres, coram toto Mun-
do gloriosissimē celebrentur. Quemadmo-
dum & scelera impiorum omnibus patefi-
ent, ut de diuina iustitia ubique palam
constet. Quamquam, sicut maxima homi-*

Marc. 8.
38.

nis excellentia consistit in beatitudine eius, quæ est hominis bonum perfectum, ita & summus honor est, si illa innotescat. Innotescet autem, quando *Filius hominis confitebitur eum in gloria Patris sui, coram Angelis eius*, non tantum in iudicio extremo, sed etiam in cælo, per omnem æternitatem.

Rom. 8.
18.

Quæ gloria tanta est, ut merito ad eam appetendam nos excitans Apostolus dicat: *Non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis*. Sicut enim ingentes obelisci magno quidem negotio statuuntur, & ob immensum molis pondus, difficilè collocantur; sed semel collocati infinitis durant sæculis: ita arduum est, parare sibi in cælo coronam, sed parata numquam intermoriatur. Superat ergo infinitis modis laborem honor, & ærumnam omnem gloria sempiterna; quæ tantò maior est gloriâ omni humanâ, quantò pluris est Dei, quàm hominum de homine notitia atque iudicium faciendum. Unde stultissimi sunt, qui malunt apud mortales, quàm immortalem Mundi Principem æstimari, & clarescere.

§. II.

Qua in gloria eratus sit homo?

Alter

Alter honor à solo item Deo, sed non æternus, tributus est homini, cùm initio conderetur, tam præstantibus naturæ & gratiæ donis ornatus, vt eum considerans rex exclamârit: *Quid est homo, quòd memor es eius? aut Filius hominis, quoniam visitas eum? Minuisti eum paulo minus ab angelis, gloria & honore coronasti eum: & constituisti eum super opera manuum tuarum, omnia subiiecisti sub pedibus eius, oues, & boves vniuersas, in super & pecora campi. &c.* Quantus iste honor erat? Ex luto eum produxit; filium terræ dominum terræ fecit, & hæredem cæli; non solum intellectu præditum, sed etiam iustitia originali indutum, omni-que virtutum genere condecoratum; quondam etiam è Paradiso terreno in cælestem transferendum, atque iuxta Angelos collocandum. Verùm *homo cùm in honore esset, non intellexit; comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Secutus sensum, amisit intellectum; non quidem vt nihil, sed vt minùs intelligeret; iamq; mentis impetu rationem obfuscante, tantum deflexit ab honore, quantum recessit à virtute. Sicur ergo iure suo Conditor, qui mali author esse non potest, opus magni mundi perfe-

Psal. 8. 5.

Psal. 48.

13.

perfectum produxit, ita & paruum mundum voluit esse vndiq; in origine sua ornatum. *Hoc inueni*, ait Ecclesiastes, *quod fecerit Deus hominem rectum: qui si ipse se infinitis miscuit questionibus, & perturbationibus, sibi culpam, non Deo ascribat.* Deus qui virtutes dedit, id dedit, vnde gloria surgeret: homo, qui vitijs se mancipauit, caussa fuit earum rerum, vnde ignominia nascetur. Neminem itaque potest de amisso honore, aut ignominia illata, nisi se ipsum accusare; malum quod patitur suo sibi iumento accersuit; dum voluit esse sicut dij, malè se in beatam, seu Macariam, vt dicitur abstulit.

§. III.

Etiam post Adami lapsum aliquid esse in homine, quod honorari possit.

Quoniam autem, etiam post Adami peccatum, multæ adhuc res in homine excellentes permanserunt, neque omnes virtutes extinctæ sunt, debetur illis ex natura sua honos, tamquam testimonium excellentiæ. Et quidem illis operibus, quæ non solum cum diuina gratia, sed etiam ab eo fiunt, qui est ipse in gratia Dei; debetur honor æternus ab eo, qui diligentibus se *coronam insti-*

tit.

tie promisit, quiq; glorificantes se glorificat,
iuxta illud: Quicumq; glorificauerit me, glo- 1. Reg. 2.
rificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt 30.

ignobiles. Aliquando tamen etiam in hac vi-
 ta amicos suos honorat; aliquando finit
 etiam ab alijs honorari; aliquando hunc
 fugituum honorem illis negat, subducit,
 succidit, semper iustis de causis. Neque
 enim Deus vlli mortalium, ob quamcumq;
 virtutem, debet honorem temporalem. Et si
 enim, vt D. Augustinus ait, *illos honorat &*
diligit, qui illicita fugiunt, sæpe tamen, sal-
 tem ad tempus eosdem finit aliqua ignomi-
 niæ nota infamari; vt innocentem Ioseph,
 & castissimi nominis feminam Susannam,
 qui etsi illicita fugerint, tamen eos Deus
 passus est de adulterijs infamari, vt patien-
 tiæ laus accederet ad castitatem. Quemad-
 modum enim aromata vehementiùs fra-
 grant, cùm mouentur, aut teruntur; sic
 virtutis fama latiùs diffunditur, quando
 rebus aduersis exercetur. Vnde quidam, per
 ignominiam eunt ad famam bonam: neque
 est parua gloria, infamem simul patienter
 fuisse, & innocentem.

S. August.
 serm. 64.
 de tem-
 pore.

§. IV.

Cur honoris appetitus homini insit?

Nasci-

S. Thom.
1. 2. q. 2. a.
2. ad. 2.

Nascitur itaque hîc quæstio, cur tantum voluerit Deus à natura hominibus honoris appetitum ingenerari? Cui D. Thomas respondet, omnes naturali beatitudinis suæ desiderio teneri, felicesque esse velle, si ex toto non possunt, saltem ex parte. Cùm igitur beatitudo sit excellentia quædam, & quidem maxima, neque honor aliud quid, quàm testimonium excellentiæ, fit vt homines honorem maximè desiderent, eoque vehementissimè delectentur, quia ex eo testimonio iudicioque, se se felices & excellentes esse intelligunt. Qua de causa etiam potissimè volunt à sapientibus honorari, quorum iudicia putant minùs errare, esseque veriora. Ersi autem per peccatum debilitata est hominis natura, non tamen est extirpata. Sicut igitur aliquod desiderium beatitudinis, ita & quidam amor honoris mansit, in eo tamen & ipse corruptus, quia sæpius tendit in fugitium, quàm permansurum honorem; neque eo semper modo, aut fine tendit, quo deberet tendere. Quamuis nonnumquam, sapienti Numinis prouidentia, sicut ex ipsa peccati permissione, ita etiam ex prauo honoris appetitu, multa bona suam sumunt occasionem. Multi etiam,

am, dum eum vincunt, diabolum vincunt; multi dum ab eo ordinato, vel etiam inordinato reguntur, peccata horrent, ne bonum apud homines nomen amittant: multi opera quædam suscipiunt laboriosa & dura, quæ honoribus adiunctis molliuntur; multi honoribus, velut pueri crepundijs, placantur, & sinunt se se velut melimelis fatiari: dum enim gloriam æternam non merentur, recipiunt in operum suorum mercedem gloriam temporalem: multi excitantur ad artes inveniendas vel exercendas; multi ad virtutes ipsas tandem recto ordine colendas; multi ad amicitias conciliandas, & gratitudinem exhibendam; multi dum alios honorant, Deum ipsum in alijs honorant. Denique per hunc honorem ad æternos honores extimulantur. Quæ omnia explicatiùs ostendam.

§. V.

Vana gloria atque honoris causâ facta, aliquando in Dei honorem conuerti.

I. Ad captandas vanas hominum laudes quidam sibi statuas posuerunt, quæ postea in Diuorum conuersæ sunt simulachra. Vestierunt se multi & multæ auro & argento, vt coram oculis humanis splenderent, sed

sed postea is omnis ornatus cessit in ornatum templorum. 2. Ferrum prius calore solutum ac mollitum, postea frigidâ durefcit ac solidatur aquâ; ita multi honorum spe aut adeptione deliniti; postea animum ad æternos honores, & solidas virtutes apulerunt. *Monachus quidam presbyter multorum fratrum pater existens, qui solitus erat S. Pachonium crebrò visitare, venit ad eum cum vno fratre, propter contentionem, qua in monasterio orta fuerat, ex hac videlicet caussa: Is ipse frater, qui cum eo peruenerat, molestus erat ei nimium, clericatus desiderans dignitatem: quem sciens indignum tali munere, diuerso modo, ne hoc ipsum fieret, differebat. Et cum amplius importunitatem eius ferre non posset, venit ad S. Pachonium, cuncta qua negotij erant eidem pandens, certus, quòd ipse solus contentiones huiusmodi posset absoluere. Qui cum causam penitus cognouisset, ait Presbytero: Nonne ad hoc venisti, ut per me cognosceres Domini voluntatem? Audi ergo me, & da ei quod postulat, nihil in hac parte desperans. Fortassis enim per hoc officium liberabitur anima eius de captiuitate diaboli. Sape namque contingit, ut homo malus affectus beneficijs ad bonos se conferat mores. Desiderium namque malorum, pi-
um*

Heribert.
Rosveid
lib. 1. vit.
SS. PP. in
vita S. Pa-
chomij
Abbatis
Taben-
nens. c. 35.

um nouit ingenerare propositum, his dumtaxat animabus, qua non usque adeo negligentia torpore prolapsa sunt, ut possint studere virtutibus. Nos ergo frater, hoc agere decet, quod Deo placeat. Sic enim dilectio eius in nobis esse probabitur, si compatimur alterutrum. Hoc accepto responso, senior fecit, quod sibi fuerat imperatū. Sed frater ille voti compos effectus, ad B. Pachomium reuersus est, iam mente sobrius atque compunctus, & cadens in faciem confitebatur dicens: O homo Dei, multum sublimatus es à Deo, qui discernens ea, qua pertinent ad salutem, malum in bono vicisti. Si ergo non fuisses erga me mitis, atq; longanimis, sed aliquid in me rigidum protulisses: ab hoc discedens habitu, à Deo prorsus alienus efficerer. Nunc autem benedictus tu Domino, per quem anima mea salua facta est. Tunc elenans eum de terra venerabilis senex, hortabatur sedulo, ut vitam sumeret congruam dignitati, ne quando negligens perpetua in futuro tormenta sentiret. Et osculatus eum, dimisit in pace: quem etiam usque ad fores monasterij profecutus est. Vtitur hac Pachomij arte sæpe Deus, dum enim ad honores admittit illos, qui in priuata vita fuissent magistri omnium petulantiarum, sæpe graues efficit atque modestos. Quia

F

honores

honores mutant mores: & alia officia alia exigunt facta. Quoties enim vidimus eos, qui subditi videbantur libertate maiore utentes, postea superiores factos strictissimum vitæ genus amplexos esse? quoties Canonicos audiimus dissolutos, mitrâ impositâ coërcitos? Vno verbo, multi gradus altiores malè appetiuerunt, sed bene vsi sunt; & per ipsum errorem grassati sunt ad veritatem. Nimirum vt nutrices pueris dicunt, ne plora, & accipies; ita talibus dicendum est, ne stationem desere; ne abijce arma; dabo, & cedam tibi hac vice; vt tu quoque alia vice discas cedere.

§. VI.

Et Christi, & magnorum principum magnos honores fugientium exemplo, satius esse honoris appetitum domare.

Heb. 4. 15. 3. Nimirum non habemus Pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris, cedit ad tempus, & concedit honores etiam illos, quorum appetitum satius esset domare. Et fanè, cùm tantum in honoribus situm esse bonum existimemus, magnam Numini victimam offerimus, & cacodæmonem vehementer mactamus, si mactemus honoris appetitum. Excelsi enim animi est, cùm præclara

clara gesseris, gloriam contemnere. Cuius rei, in ipso Domino illustrissima exempla habemus. Nam quando eum Satan tentavit, ut ex lapidibus panes faceret; atque rursus, ut se deorsum mitteret Angelorum manibus excipiendum, & de tam claris miraculis agnoscendum; reiecit à se tentatorem, docuitque nos, ne gloriam à miraculis captaremus. Quemadmodum nec ipse voluit gloriosum illud spectaculum vulgari, quo solis instar in monte Thabor explenduit, nemini inquam, *dixeritis visionem, donec Filius hominis à mortuis resurgat.* Alia vice, cum cognovisset, quia venturi essent, ut raperent eum, & facerent eum regem, fugit iterum in montem ipse solus. Atque iterum, cum eum interrogaret Pilatus: *Tu es rex Iudaorum?* respondit: *Regnum meum non est de hoc mundo.* Sic titulos abdicare, sic fugere purpuram, sic docuit nos nihili facere presentis vitæ dignitates; & vincere diabolum, dum vincimus honoris cupiditatem, quæ tamen in illo, non fuit, qui dixit: *Ego gloriam meam non quero.* Et didicerunt multi, de quibus supra. Et cur non didicissent Christiani, cum, teste Suetonio, Domitianus Romanorum Imperator paucis notum

Matth. 4.

3.

Matth. 17.

9.

Ioann. 6.

15.

Ioan. 18.

33.

Cap. 45

§. 5.

Sueton.

in Domit.

tiano

Niceph.
Callist.
lib. 12.
Eccl. hist.
cap. 38.

essederit, quàm misera & ærumnosa sit imperantium conditio, qui à tyrannidis falsa suspicione tum demum liberantur, eùm diem iam extremum claudunt. Iouianus certè in Romanorum Imperatorem electus, cùm argueretur, quòd eam dignitatem reiecisset, atque insignia Imperatoria recipere planè recusaret, respondisse fertur: *Se virum Christianum nequaquam ijs imperare posse, qui Gracissarent, superstitionesq; sectari didicissent.* Tanta vbiq; est hominum improborum multitudo, vt si eam imperaturi considerarent, aut perspectam haberent, prorsus cum Iouiano sensuri videantur. Sensit cum illo Otho Imperator Romanorum, qui sæpenumero dicere solebat

Bruso. lib. 3. cap. 13. *ad suos: Nescitis, amici, quid sit Romanorum gubernare Imperium: mihi credite iam experto, qui iam mori malo, quàm imperare.*

§. VII.

Laudis amore, & metu dedecoris, multa mala vitari, & bona fieri.

4. Multi honoris amantes, peccata vitant, ne dedecus & infamiam incurrant.

Eccl. 4.
15.

Hac enim de caussa dicitur: *Curam habe de bono nomine.* Vt enim virtuti laus debetur, ita vitij ignominia est annexa. Quàm multi iactant

ti iactantiâ abstinent, ne dicantur Thra-
 nes, aut Ardeliones esse videantur? Quàm
 multi deposita reddunt, ne infideles esse pu-
 tentur; & quamuis auidi, manus abstinent,
 à pecunijs alienis, ne pro Autolyccis habe-
 antur? quia *melius est nomen bonum, quam*
diuitia multa. Alij, tametsi sicci, vino sibi
 interdicut, ne laudem amittant tempe-
 rantis. Quidam casti manent, ne prole fe-
 cuta, eorum libido prodatur. Nec coram
 viris honoratis impatienter erumpunt alij,
 licet graui iniuria affecti; qui, si arbitri de-
 essent, ita insanirent, vt viderentur de po-
 testate mentis exiisse. Nullum denique vi-
 tium est, quod ab honoris appetitu non re-
 frænatur, aut ab ignominia metu non co-
 hibeatur. Cùm aliquando diffluxisset exer-
 citus, & non remansissent, nisi octingenti
 viri, Iudas dixit his, qui residui erant: Sur-
 gamus, & eamus ad aduersarios nostros, si pote-
 rimus pugnare aduersus eos. Et auertebant eum
 dicentes: Non poterimus, sed liberemus ani-
 mas nostras modo, & reuertamur ad fratres
 nostros, & tunc pugnabimus aduersus eos: nos
 autem paucissimi. Et ait Iudas: Absit istam
 rem facere, vt fugiamus ab eis: & si appropia-
 uit tempus nostrum, moriamur in virtute pro-

Proû. 22j

1.

1. Mach:

9. 8.

pter fratres nostros, & non inferamus crimen
 gloria nostra. Verè generosi ducis idea erat
 Iudas. Alij ignavi, & ad telas potius quàm
 tela nati, nihil pensi habent, quidquid fa-
 ma ferat; dicantur timidi; vocentur puella,
 & Phrygiæ, non Phryges; nominentur le-
 pores, Endymiones; Sardanapali; strenui
 ad pocula; inuiti ad proelia; nihil illos tan-
 git; haud enim magni faciunt honorem, qu-
 res suas sibi habere iusserunt virtutem, num-
 quam facilè ad bonum nomen redituri. Vt
 enim ignis accensus sine labore seruetur, ex-
 tinctus autem difficulter iterum accenditur;
 ita famam tueri facile est, extinctam haud
 facile recuperare. Quare paucorum virtus
 ad gloriam, honorem, imperium, vera via, id
 est virtute ipsa nitentium etiam à Catone lau-
 data est. Idq; talibus potissimum concessit homi-
 nibus ad domanda graua mala multarum gen-
 tium, qui causa honoris, laudis, & gloria con-
 sulerent patria, in qua ipsam gloriam require-
 bant, salutemq; eius saluti suæ preponere non du-
 bitarent, pro isto uno vitio, id est, amore laudis
 pecunia cupiditatem, & multa alia vitia com-
 primentes, ait S. Augustinus.

S. August.
 Lib 5. de
 ciuit, c. 12.

§. VIII.

Honoribus labores velut melle condiri.

5. La

5. Labor omnibus rebus magnis annexus, honoribus mitigatur, qui si sperati non fuissent, nullum unquam Herculem, nullum Iasonem, Theseum nullum habuissimus. Quid enim Herculem ad tot adegit labores, nisi famæ sitis? Quid Iasonem & cæteros Argonautas, ut primi fragilem committerent pelago ratem, & ad vellus aureū aspirarent, nisi gloriæ cupiditas? Hanc viderunt

Phasidis in ripa stantem iuuenesq; vocantem,

& neque sævas maris tempestates, neque metuendas draconis vigilias timuerunt. Quamquam autem isti tales in eo errarint, quod virtutum suarum finem mercedemq; in laude ponerent, quemadmodum &

Cum sanum cupiens contra contendere monstrum,

Aut mortem oppeteret Theseus, aut præmia laudis:

Catull.
de Nupt.
Pelei &
Thetidos.

multi tamen sunt alij, qui tametsi altiorem negotijs suis scopum præfigunt, multum tamen etiam roboris ex honore, labores officiaq; comitante, adipiscuntur. Si enim tam multi horrent munera ac dignitates honoratas, ob onera periculaq; ijs velut

Herculeo nodo affixa, quid facerent, si honores deessent? Vt ergo amaras pilulas inaurant Pharmacopolæ, ita Deus grauiatque onerosa officia honoribus ornata reddit dulciora. Et quemadmodum nulla vquam mater tot molestias ab infante suo pateretur, nisi amore labores omnes temperante; ita vix quisquam sustineret incommoda regiminis, nisi accederet amor honoris, qui, velut baculus sustentat senem, fulcit sarcinas magnas humeris baiulantem. Hac de causa coniunxit Deus labores & honores, vt illi per hos dulcescerent, isti autem ignauis per illos amarescerent. *Quinius Camillus*, teste Lampridio, antiqua familia senator, homo delicatissimus, rebellionē moliebatur, tyrannidem affectans. Id cū Alexandro Imperatori renuntiatum esset, statimq; probatus, ad palatium eum rogauit, eiq; gratias egit, quod Reip: curam, qua bonis viris recusantibus imponi solet, sponte reciperet. Mox ad senatum processit, ac tanti sceleris conscientia trepidum, consortem Imperij appellauit, in palatium recepit, ornamentis Imperialibus, & melioribus, quàm utebatur ipse, decorauit, profectiois comitem adhibuit. Cumq; Imperator ipse pedibus iter faceret, inuitauit & *Quinium* delitijs assuetum

suetum ad laborem, quem post quinque millia passuum cunctantem equo sedere iussit. Cumq; post duas mansiones equo etiam fatigatus esset, carpento imposuit. Hoc quoque respicientem, ac Imperium tadio laborum recusantem; deniq; & mori paratum dimisit, ac militibus, à quibus Caesar præcipuè diligebatur, commendatum, ad villas suas tutò abire iussit. Sic illi commonstravit, quid esset, gerere Imperium. Nimirum similis musto absinthium habenti est omnis dignitas, quæ vel est dulcis amarities, vel amara dulcedo. Hæc mixtura nisi esset, velent omnes imperare; nunc labor multos absterret; qui rursus nisi & mel suum haberet adiunctum, Imperium plerique detrectarent. Sapienter Saturninus, hortantibus militibus, ut Imperium susciperet, aiebat, Nescitis, ô milites, quantum mali sit imperare; gladij ut appendentes cernicibus immineant: hasta undique, spicula, ipsi custodes timentur; ipsi comites formidantur; non cibus pro voluntate; non iter pro autoritate; non bella pro iudicio; non arma pro studio.

§. IX.

Honoribus homines conciliari.

6. Mille sunt modi, quibus homo hominem potest offendere, inter præcipuos autem

tem est, quo eundem solet placare, si verbis læsum, verbis rursus sanet; loco vituperij laudes reponat. Quemadmodum enim nutrices vagientibus pueris rursus apponunt papillam; ita is, qui offensus est contumeliâ, rursus laude subleuatur, honoribus sanatur. Miserat Pilatus Christum Dominum ad Herodem, quia cognouerat, quòd de Herodis potestate esset: ob quem honorè, facti sunt amici Herodes & Pilatus in ipsa die: nam antea inimici erant ad inuicem. Quin & subditi honoribus deliniuntur, vt iugum subiectionis æquiùs ferant. Non enim putant se seruire, si sentiant honorari. Quamobrem interrogatus Apollonius à Babylo-niæ rege, quo modo tutò regnare posset? respondit, *Si multos honoraueris.* Discunt enim vicissim regem honorare, qui, quid sit honorari, experiuntur. Neque sanè habent maiorem mercedem, quam virtuti aliorum reponant, honore, quo præclara illorum facta venerentur; præsertim apud eos, qui nebulas in pariete solent adorare.

Luc. 23,
12.